

Sensen) igaar omtalte, til at føre Mennesket ind i Guds Rige? Dertil udfordres klarlign, at han maa have Kjendskab til, hvad der rører sig i Menneskehjertet og i Sjælens Dyb; men mange Gange staar dette Kjendskab i omvendt Forhold til Præstens Alder, ja, endog i omvendt Forhold til hans Kundskaber. Vil man spørge: Have vi da, naar Menighederne faae den Valgret, der her omtales, nogen Sikkerhed for, at de ville vælge Mænd med dybere Kjendskab til de virkelige Forhold og navnlig til Menneskelivet, og hvad der rører sig i Menneskesjælene, saa vil jeg sige, at det tror jeg, man har; thi det, som saa mange Gange foraarsager Ulykker, er egentlig, at en Præst, kommer paa Steder, hvor han ikke har hjemme; men lad end Menigheden have noget taagede Begreber — hvorledes kan det være Andet efter saamange Aarhundreders Underkastelse, først under Præstemagten og siden under det bureaukratiske System — saa er der dog paa fleste Steder en klar og levende Følelse af, hvad man virkelig trænger til. Det er muligt, at de Præster, som netop nu ved at ansættes efter Alder og Karakter, komme paa Steder, hvor de ikke høre hjemme, paa andre Steder kunne udfolde en mere velsignelsesrig Virksomhed. Man kalder det Forslag, vi igaar behandlede, og vel ogsaa det, vi forhandle idag, for radikalt, men jeg opfatter det ingenlunde saaledes. Nei, den Bet, som det ærede Medlem for Nørresundby (Zahle) vil gaa, idet han vil gjøre en pludselig Adskillelse, det er radikalt. Forøvrigt er jeg enig med ham om Maalet — om end ikke om Midlerne — nemlig at det er Statens og Kirkens Adskillelse, vi bør tilstræbe, og er jeg enig med den sidste ærede Taler i, at den Bet, vi her gaa, vistnok vil føre til, at vi maa naa det Maal, som det ærede Medlem for Nørresundby attraar. Nei, radikalt vilde Forslaget først være, naar man sagde: Det lutheriske Samsund, om der er et saadant, overlade vi til sig selv, lad det ordne sig, som det kan blive enigt om, og naar det er ordnet, ville vi give det den Understøttelse, som en af Grundlovens Paragrafer omtaler; men til et saadant Maal var det for meget at forlange, at vore Menigheder skulde være reiste

efter: saa mange Aarhundreders Underkastelse. Jeg kan derimod ikke tro Andet, end at netop det Forslag, her foreligger, vil føre os henimod det attraaede Maal. Der blev sagt igaar, at det Forslag, som da forelaa, slet ikke egnede sig til at fremkomme paa Valgtribunerne, og man vil muligvis med større Grund kunne sige det Samme om nærværende Lovforslag, men jeg forstaar da ikke, hvad der i Grunden egner sig dertil, thi for mig staar det klart, at, som vi nu ere stillede med disse Forslag overfor den ærede Minister, vil en endelig Ordning i Grunden ikke være at opnaa. Hvad er da naturligere, end at det forelægges Folket og Folkets Flertal, og at dette kommer til at dømme os imellem, saaledes at vi staa med Bort og vore Modstandere med Deres, da maa vi dog komme til et Resultat. Vel sagde det ærede Medlem for Aalborg (Klein) igaar: Selv om et Flertal virkelig kom tilstede, kan man dog ikke være sikker paa, at Forslaget bliver til Lov, thi det kan møde Modstand paa mange Steder, og jeg indrømmer, at en saadan Modstand kan være tilstede; men jeg skjønner dog ikke rettere, end at der, naar Befolkningens Flertal og Repræsentationen som dets Udtryk i Virkeligheden ønsker en Reform, og bliver enig, efter vor Forsatning ogsaa er en Mulighed for at faae den gennemført. Jeg hørte med Glæde et Ord af den forrige Kultusminister i næstforrige Sæssion, idet han omtrent sagde som saa: Ja, mine Herres, skab en stærk offentlig Mening i Landet, saa bør denne offentlige Menings Repræsentanter have Magten, men det skal ikke være en offentlig Mening, der er een idag og en anden imorgen. Jeg skjønner ikke, at Forsatningen i saa Henseende lægger nogen Hindring i veien, og naar man anfører imod disse Forslag, at de ikke kunne gennemføres, selv om vi kunde blive et Flertal, skjønner jeg dog ikke, at der kan være uoverkommelige Banfælgigheder at overvinde. Den ærede Minister betonedes meget stærkt, da han ifjor havde Ordet, hvilken sørgelig Stilling det vilde føre til, naar vi fik den Valgret, vi attraaede, og han nævnedes 3 Partier i Menigheden, et, som han tillod sig at kalde Mellempartiet, — man har